

Pilnik

Narzędzia skrawające, mające na swych powierzchniach roboczych nacięte ząbki, nachylone w jedną stronę i rozstawione ukośnie lub falisto względem siebie. Pilnik skrawa ząbkami warstwę materiału w postaci drobnych wiórów, zwanych opiłkami. Oprócz części roboczej, na której znajdują się nacięte ząbki, pilnik ma chwyt, który osadza się w rękojeści. Nacięcia na pilniku mogą być różne. W zależności od gęstości nacięcia rozróżnia się pilniki:

- *zdzieraki*
- *równiaki*
- *półgładziki*
- *gładziki*
- *podwójne gładziki*
- *jedwabniki*

Dwie pierwsze grupy pilników służą do spiłowywania grubszej warstwy materiału i wyrównywania powierzchni, a pozostałe - do coraz dokładniejszego wygładzania powierzchni.

Odrębną grupę stanowią pilniki igiełkowe, tzw. iglaki (rys. P.3), z uchwytem okrągłym, których nie trzeba osadzać w rękojeści. Mają one bardzo drobne nacięcia - w warsztacie zegarmistrzowskim są częściej stosowane niż pilniki duże.

Zależnie od kształtu przekroju poprzecznego rozróżnia się pilniki:

- *płaskie*
- *kwadratowe*
- *trójkątne*
- *okrągłe*
- *półokrągłe*
- *mieczowe*
- *nożowe*

Pilnik należy utrzymywać w czystości, chronić przed wilgocią i zatłuszczeniem, przechowywać w szufladzie lub w specjalnym pudełku ułożone obok siebie na listwach z wycięciami, aby nie dotykały się i nie uszkadzały.

Rys. P.3. Na następnej stronie

Rys. P.3. Pilniki igielkowe — iglaki.

Więcej o pilnikach, piłowaniu, zasadach piłowania i sposobach piłowania można przeczytać w tomie 2 "Technologia mechanizmów zegarowych. Montaż, konserwacja i naprawa" Bartnik/Podwapiński rozdz. VII.
PIŁOWANIE

źródło: Bartnik i Podwapiński "Ilustrowany słownik zegarmistrzowski"